

Ústav fyzikální chemie J. Heyrovského AV ČR, v. v. i.

IČ: 61388955

Sídlo: Dolejškova 2155/3, 182 23 Praha 8

Výroční zpráva o činnosti a hospodaření za rok 2014

Dozorčí radou instituce projednána dne: 28. 5. 2015

Radou instituce schválena dne: 8. 6. 2015

V Praze dne 19. května 2015

I. Informace o složení orgánů veřejné výzkumné instituce a o jejich činnosti

a) Výchozí složení orgánů pracoviště

Ředitel instituce: **Prof. RNDr. Zdeněk Samec, DrSc.**

Jmenován s účinností od: 1.5.2012

Rada instituce zvolena dne 24.1.2012 ve složení:

Předseda: **Prof. RNDr. Patrik Španěl, Dr. rer.nat.**

Místopředseda: **Prof. RNDr. Ladislav KAVAN, DSc.**

Interní členové (ÚFCH JH):

Mgr. Michal Fárník, Ph.D., DSc.

Prof. Martin Hof, Dr. rer. nat. DSc.

Mgr. Michal Horáček, Ph. D.

Prof. RNDr. Jiří Ludvík, CSc.

Mgr. Jiří Pittner, Dr. rer. nat.

Prof. RNDr. Zdeněk Samec, DrSc.

Doc. Ing. Zdeněk Sobalík, CSc.

Externí členové:

Prof. RNDr. Jiří Barek, CSc., Přírodovědecká fakulta University Karlovy v Praze.

Prof. Dr. Ing. Karel Bouzek, Fakulta chemické technologie Vysoké školy chemicko-technologické v Praze.

Doc. RNDr. Tomáš Obšil, Ph.D., Přírodovědecká fakulta University Karlovy v Praze.

Prof. RNDr. Petr Štěpnička, Ph.D., Přírodovědecká fakulta University Karlovy v Praze.

Prof. RNDr. Eva Tesařová, CSc., Přírodovědecká fakulta University Karlovy v Praze.

Dozorčí rada pracovala v roce 2014 ve složení:

Předseda: **Ing. Karel Aim, CSc.**, člen Akademické rady Akademie věd České republiky

Místopředseda: **RNDr. Jan Hrušák, CSc.**, Ústav fyzikální chemie J. Heyrovského AV ČR, v.v.i.

Členové:

Ing. Zbyněk Černý, CSc., Ústav anorganické chemie, AV ČR, v.v.i.

Ing. Milan Petrák, Výzkumný ústav anorganické chemie, a. s., Ústí nad Labem

doc. Ing. Jiří Homola, DSc., Ústav fotoniky a elektroniky, AV ČR, v.v.i.

b) Změny ve složení orgánů:

Ve složení orgánů ÚFCH JH nebyly v roce 2014 učiněny žádné změny.

c) Informace o činnosti orgánů:

Ředitel:

Hlavní aktivity ředitele v řízení instituce:

- a) organizace jednání kolegia ředitele, které se v roce 2014 konalo celkem 7x; závěry z jednání jsou zveřejněny na interních webovských stránkách ústavu,
- b) předložení návrhu rozpočtu na rok 2014 Dozorčí radě k vyjádření a Radě instituce ke schválení,
- c) předložení Výroční zprávy o činnosti a hospodaření za rok 2013 po ověření účetní závěrky auditorem Dozorčí radě k vyjádření a Radě instituce ke schválení,
- d) podání návrhů na Cenu Učené společnosti ČR, „Fellowship J.E. Purkyně“ (AV ČR), a Českou hlavu 2014 (kategorie Doctorandus),
- e) předložení návrhů k úkonům vyžadujících předchozí souhlas Dozorčí rady této radě ke schválení,
- f) příprava a uzavření nové Kolektivní smlouvy s Odborovou organizací a dodatku týkajícího se zásad čerpání ze sociálního fondu v roce 2014, a nutných úprav Kolektivní smlouvy vyplývajících ze změn Zákoníku práce v oblasti pracovně-právních vztahů,
- g) přijetí nových pracovníků na základě konkurzního řízení a rozhodnutí o prodloužení nebo novém zařazení pracovníků ústavu na základě jejich atestace,
- h) organizace 24. Brdičkovy přednášky,
- ch) příprava podkladů pro 1. fázi Hodnocení výzkumné a odborné činnosti pracovišť AV ČR v období let 2010 – 2014.
- i) příprava programů s účastí ústavu ve Strategii dalšího rozvoje Akademie věd ČR.

Rada instituce:

V roce 2014 se jednání Rady instituce uskutečnilo celkem 4krát, z toho 2 jednání proběhla formou hlasování per rollam.

9. zasedání RI (17. 3. 2014)

- Rada instituce vyslechla přednášku Juraje Fedora.
- Rada instituce doporučila navržení kandidáta Juraje Fedora na udělení Fellowship J. E. Purkyně.

10. zasedání RI (16. 6. 2014)

- Rada instituce schválila výroční zprávu o činnosti a hospodaření za rok 2013.
- Rada instituce schválila předložený návrh rozpočtu na rok 2014.
- Rada instituce schválila změnu jednacího řádu v následujícím znění v čl.2 odstavec 2. „Rada se schází k zasedání podle potřeby, nejméně však dvakrát do roka.“

Jednání per rollam

- Rada instituce schvaluje nominaci Mgr. Pavly Chlubné, PhD na Cenu Česká hlava 2014 v kategorii Doctorandus. (14.7.2014)
- Rada instituce doporučuje podání žádosti o mzdovou podporu postdoktorandů na pracovištích AV ČR pro vybrané kandidáty Mgr. Viliama Kolivošku, Ph.D., pořadí kandidáta: 1 a Mgr. Jiřího Klimeše, Ph.D., pořadí kandidáta: 2. (26.9.2014)

Dozorčí rada:

V roce 2014 proběhlo jedno zasedání Dozorčí rady Ústavu fyzikální chemie J. Heyrovského AV ČR, v. v. i., dne 26. 5. 2014 a tři jednání per rollam k datům 26 .2. , 23. 7. a 7. 11. 2014.

Zasedání DR dne 26. 5. 2014

Hlavní body jednání a nejdůležitější body usnesení DR:

- DR souhlasí s návrhem rozpočtu ÚFCH JH na rok 2014 (DR souhlasí s výdaji na plánovanou rekonstrukci starých výtahů a požárních čidel).
- DR souhlasí s Výroční zprávou o činnosti a hospodaření za rok 2013.
- DR bere na vědomí Zprávu nezávislého auditora o ověření účetní uzávěrky za rok 2013.

- DR schvaluje hodnocení manažerských schopností ředitele ústavu prof. Z. Samce dle předloženého návrhu.
- DR souhlasí se záměrem realizovat rekonstrukci budovy závodní jídelny v areálu Mazanka.
- DR vydává předchozí písemný souhlas k prodeji nemovitosti v KÚ Miškovice.

Projednáni žádosti pana Petra L. Tesáka o změny smluvních ujednání týkajících se smlouvy o nájmu nebytových prostor (ve 2. a 3. nadzemním podlaží samostatné budovy v Praze 8 – Libni, U Slovanky 1388/5) uzavřené dne 28. 6. 2013:

DR vydává předchozí písemný souhlas ke sjednání smlouvy o postoupení uvedené smlouvy o nájmu nebytových prostor paní Veronice Havlíkové;

DR vydává předchozí písemný souhlas ke sjednání dodatku č. 2 k uvedené smlouvě o nájmu nebytových prostor.

Dozorčí rada schválila per rollam následující usnesení:

- DR vydává předchozí písemný souhlas k uzavření smlouvy o nájmu nebytových prostor (o celkové výměře 344,78 m²) s firmou GODS, s. r. o. (Šenovská 567/43, 182, Praha 8).
Schválení proběhlo formou per rollam č. 30 k datu 26. 2. 2014.
- DR schvaluje Dodatek č. 2 ke smlouvě o nájmu nebytových prostor uzavřené dne 28. 6. 2013 mezi ÚFCH JH a Petrem Luděkem Tesákem podle předloženého návrhu upraveného dle připomínek Majetkové komise AV ČR.
Schválení proběhlo formou per rollam č. 31 k datu 23. 7. 2014.
- DR určuje Ing. Z. Moučku auditorem pro ověření účetní uzávěrky za rok 2014.
Schválení proběhlo formou per rollam č. 32 k datu 7. 11. 2014.

II. Informace o změnách zřizovací listiny

Ve Zřizovací listině nebyly v roce 2014 učiněny žádné změny.

III. Hodnocení hlavní činnosti

V souladu s platnou zřizovací listinou ústav uskutečňuje vědecký výzkum v oblasti **fyzikální chemie, elektrochemie, analytické chemie a chemické fyziky** a vyhledává možnosti využití jeho výsledků.

Předmětem hlavní činnosti je teoretický a experimentální výzkum v uvedených oblastech včetně vývoje počítačových programů pro kvantově chemické a další teoretické výpočty. Vedle toho ústav přispívá ke zvyšování úrovně poznání a vzdělanosti a využití výsledků vědeckého výzkumu v praxi. Získává, zpracovává a rozšiřuje vědecké informace, vydává vědecké publikace, časopisy, sborníky apod., poskytuje vědecké posudky, stanoviska a doporučení a provádí konzultační a poradenskou činnost. Ve spolupráci s vysokými školami uskutečňuje doktorské studium, vychovává vědecké pracovníky, zajišťuje přednáškové kurzy, cvičení

a praktika pro studenty, a pořádá specializované letní školy. V rámci předmětu své činnosti rozvíjí mezinárodní spolupráci, včetně organizování společného výzkumu se zahraničními partnery, přijímání a vysílání stážistů, výměny vědeckých poznatků a přípravy společných publikací, pořádá vědecká setkání, konference a semináře, včetně mezinárodních. Svou činnost vyvíjí samostatně i ve spolupráci s vysokými školami a dalšími vědeckými a odbornými institucemi veřejného i soukromého sektoru. Ústav v roce 2014 pokračoval v teoretickém i experimentálním výzkumu ve vybraných oblastech chemické fyziky, elektrochemie, katalýzy a přílehlých oborů.

III.1. Nejvýznamnější výsledky

V rámci řešení výzkumného záměru a grantových projektů byly dosaženy tyto nejvýznamnější výsledky:

(První 4 výsledky přehledu byly mj. zpracovány jako nejvýznamnější výsledky pracoviště do podkladů pro Výroční zprávu Akademie věd ČR za rok 2014).

1. *Model vzniku nukleových bází v prostředí impaktní a radikálové chemie v raném stádiu vývoje Země.*

Publikace, která byla panelem editorů časopisu PNAS vybrána jako výsledek mimořádného významu, se zabývá jednou z fundamentálních otázek vzniku života: scénářem, který naznačuje, že mimozemské impakty byly zdrojem energie pro syntézu biomolekul. Impakty simuloval vysoce výkonný laser PALS dielektrickým průrazem v inertním plynném médiu, kterému byl vystaven formamid v přítomnosti různých minerálů. Vůbec poprvé se podařilo v jednom reakčním systému syntetizovat všechny kanonické nukleové báze (*S. Civiš a kol.*).

2. *Struktura a vznik kyselých hliníkových center ve skeletu zeolitů*

Pomocí NMR spektroskopie vysokého rozlišení jsme objasnili strukturu kyselých hliníkových center v mřížce zeolitů. Ta jsou tvořena planárními Al atomy vázanými třemi vazbami k mřížce zeolitu a vznikají dehydroxylací skeletálních terminálních AlOH atomů, které jsme rovněž objevili a popsali. Znalost struktury a tvorby různých kyselých center v zeolitech je klíčová jak pro pochopení vlastností zeolitů, nejpočetnější skupiny průmyslových katalyzátorů, tak pro vývoj nových katalytických procesů (*J. Dědeček a kol.*).

3. *Aktivita enzymů závisí na jejich dynamice a okolním prostředí*

Enzymy jsou důležité přírodní látky, které usnadňují průběh chemických reakcí. Experimentálně jsme prokázali, že funkce enzymu je určována nejen strukturou, ale také jeho vlastní dynamikou a vlastnostmi jeho bezprostředního okolí. Tím jsme přispěli k poznání molekulární podstaty enzymatických procesů a zpřesnili známou hypotézu nositele Nobelovy ceny Hermanna Emila Fischera. Získané poznatky mohou pomoci při návrhu enzymů s novými vlastnostmi a přispět k dalšímu porozumění enzymatickým reakcím (*M. Hof a kol.*).

4. Reaktivita grafenových vrstev

Pomocí Ramanské spektroskopie a isotopového značení grafenových vrstev jsme objasnili vliv počtu vrstev grafenu na chemickou reaktivitu těchto materiálů. Dále jsme studovali vliv teploty na dopování a mechanické napětí ve funkcionalizovaném grafenu. Získané výsledky jsou důležité pro nové aplikace materiálů odvozených od grafenu v nanoelektronických zařízeních (*M. Kalbáč a kol.*).

Další výsledky:

Objasnění inhibičního vlivu vody na homogenní redukci molekulárního kyslíku katalyzovanou komplexem Co(II) a tetrafenylporfyrinu s použitím experimentálních metod a kvantově-chemických výpočtů (*Z. Samec a kol.*).

Syntéza a optimalizace elektrod pro aplikace v barvívem sensibilizovaném a perovskitovém solárním článku. Fotoanoda - mezoporézní a blokuující vrstvy oxidu titaničitého, katoda-grafen, diamant (*L. Kavan a kol.*).

Experimentální určení nepravidelných tvarů ledových nanočástic tvořených v nadzvukových expanzích = první krok k tvarem kontrolované chemii („towards shape controlled chemistry“) (*M. Fárník a kol.*).

Důkaz využitelnosti hydridového komplexu dekamethyltitanocenu pro katalytickou hydrogenaci alkinů a dienů vedoucí na olefiny a nasycené uhlovodíky za nízkého tlaku vodíku a laboratorní teploty (*M. Horáček a kol.*).

Návrh a úspěšný test elektrochemického přepínače na molekulární úrovni, který představuje vhodnou platformu pro tvorbu elektronických nebo logických obvodů, složených z molekulárních prvků (*M. Hromadová a kol.*).

Identifikace a výpočet přesných parametrů (energie a doba života) rezonančního stavu B_{2g} molekuly etylénu. Vypočtená data jsou určena pro simulaci nukleární dynamiky molekuly po srážce s elektronem (*I. Paidarová a kol.*).

Teoretický popis postupu dvojdímenzionální optimalizace katalyzátorů pro více-elektronové oxidace. Teoretický model ověřen na materiálech pro vylučování kyslíku (*P. Krtíl a kol.*).

Vývoj původní metody syntézy zeolitů, která umožňuje řídit texturní vlastnosti zeolitů podmínkami syntézy (*J. Čejka a kol.*).

Nový přístup k určení rychlostních konstant reakcí přenosu iontu přes kapalná mikro-rozhraní metodami impedanční spektroskopie a stacionární voltametrie (*V. Mareček a kol.*).

Vyřešení mechanismu aktivace enzymu delta-9 desaturázy vedoucího k regio-specifické dehydrogenaci alifatického řetězce kyseliny stearové a návrh metodologie pro řešení reaktivity podobných systémů (*M. Srnec a kol.*).

Vývoj metody přípravy tenkých vrstev nanodestiček ZnO metodou dip-coating a inkjet-printing vykazující zvýšenou fotokatalytickou aktivitu při degradaci chlorovaných fenolů díky orientovanému povrchu (*J. Rathouský a kol.*).

Syntéza a optimalizace nanokrystalických elektrod pro aplikace v Li-ion bateriích a superkondenzátorech. Anoda-TiO₂ (anatas), katoda - LiFePO₄ (olivín) (*L. Kavan a kol.*).

Prokázání katalyticky důležité hemilabilní koordinace u komplexů s N-, O- a S-donorovými ligandy, umožňující redox aktivaci uvolněním koordinační vazby mezi kovem a jedním z donorových atomů ligandu (*J. Fiedler a kol.*).

Návrh a úspěšné otestování nových multifunkčních nanovláčkových materiálů včetně objasnění jejich fotoaktivních vlastností při nízkých teplotách (*P. Kubát a kol.*).

Neinvasivní diagnostika refluxu žaludeční šťávy do dýchacích cest na základě měření stopových koncentrací kyseliny octové v dechu ověřená na 22 pacientech pomocí hmotnostní spektrometrie SIFT-MS (*P. Španěl a kol.*).

Vypracování a optimalizace metod přípravy protoplastů z listů a kořenů tabáku, ječmene a brambor pro výzkum membránového transportu iontů těžkých kovů (*T. Navrátil a kol.*).

Souhrn:

Výsledky vědy a výzkumu v roce 2014 publikovali vědečtí pracovníci ústavu ve 188 pracích uveřejněných v recenzovaných impaktovaných časopisech (průměrný IF > 4), v 5 časopisech bez IF, v 1 cizojazyčné monografii a v 6 kapitolách v cizojazyčných monografiích.

Každý měsíc jsou v rubrice NEWS-IMPORTANT PUBLICATIONS anglických webových stránek ústavu zveřejňovány a archivovány dvě vybrané publikace. (<http://www.jh-inst.cas.cz/www/detail.php?dokument=132>).

Celkem bylo v roce 2014 v ústavu řešeno 78 výzkumných projektů finančně podpořených několika různými tuzemskými poskytovateli, v nichž vědci ústavu vystupovali v roli řešitelů/spoluřešitelů či partnerů (GA ČR – 49 projektů; TAČR - 4 projekty; AV ČR v programu mezinárodní spolupráce – 3 projekty a v Programu podpory perspektivních lidských zdrojů - 1 projekt; MŠMT – 15 projektů; MPO – 1 projekt, Min. kultury - 1 projekt; ESF program OPVK - 3 projekty, ÚFCH JH v roli partnera a smluvního partnera; ESF OPPK - 1 projekt). Podrobné informace o všech řešených projektech, včetně projektů podporovaných programy Evropské unie (7. RP) přináší odkaz GRANTS anglické webové aplikace ústavu s adresou <http://www.jh-inst.cas.cz/www/grants.php?p=21>.

III.2. Ocenění

Vědečtí pracovníci a studenti ocenění v roce 2014 za výsledky své výzkumné činnosti:

Mgr. Pavla Eliášová, Ph. D. - Česká hlava 2014 (kategorie Doctorandus)

Ocenění udělila Česká hlava.

Prof. Ing. Jiří Čejka, DrSc. - Cena předsedy GAČR, ocenění za řešení projektu GA104/09/0561 -"Deponované nanočásticové katalyzátory pro tvorbu vazeb C-C".
Ocenění udělila GAČR.

Mgr. Michal Fárník, Ph.D. DSc. - Cena předsedy GAČR, ocenění za řešení projektu GAP208/11/0161 -"Dynamika solvatovaných elektronů v molekulových klastrech: experiment a teorie".
Ocenění udělila GAČR.

Ing. Jozef Lengyel - The JMS 2014 Award - The 6th Journal of Mass Spectrometry Award, oceněn za práci "Nucleation and chemical reactivity of mixed aerosol particles: New approach based on mass spectrometric detection".
Ocenění udělil Journal of Mass Spectrometry.

Ing. Jozef Lengyel - Gordon F. Kirkbright Bursary Award 2014, za výsledky studia a výzkumu shrnuté v disertační práci.
Ocenění udělil Gordon F. Kirkbright Bursary Award 2014.

Mgr. Pavla Eliášová, Ph.D. - Cena děkana PŘF Univerzity Karlovy za nejlepší disertační práci za rok 2014 (práce na téma Synthesis, characterization and catalytic application of novel zeolites).
Ocenění udělila PŘF UK v Praze.

Ing. Jozef Lengyel - Finalist of the Inaugural DCP Doctoral Thesis Award Competition (za výsledky disertační práce "Ice Nanoparticles in Molecular Beam: Nucleation and Reactivity").
Ocenění udělila American Physical Society.

Mgr. Alan Liška - Cena METROHM ČR 2014 (pro mladé vědce), za práci "Electrochemical and Quantum Chemical Investigation of 2 Tetranitrocalix[4]arenes: Molecules with Multiple Redox Centers".
Ocenění udělila ČSCH a firma Metrohm.

Mgr. Oksana Josypčuk, Ph.D. - Cena METROHM ČR 2014 (pro mladé vědce), za práci "Flow electrochemical biosensors based on enzymatic porous reactor and tubular detector of silver solid amalgam".
Ocenění udělila ČSCH a firma Metrohm.

Ing. Jan Přečh - Poster Prize - 6th FEZA Conference, za práci "Epoxidation of bulky organic molecules over hierarchical titanosilicates".
Ocenění udělil výbor mezinárodní konference.

Mgr. Ludmila Šimková - Best Poster Award - 65th Annual Meeting of the International Society of Electrochemistry (31 Aug -5 Sept 2014, Lausanne), za svou práci "Simulation of temperature dependent ESR spectra with AL effect formed upon electrochemical reduction of FOX-7".
Ocenění udělil výbor mezinárodní konference.

Bc. Vít Svoboda – Cena za 1. místo, sekce Fyzikální chemie IV; za práci "Rotačně-vibrační spektroskopie metanolu s vysokým rozlišením" (školitel Mgr. O. Votava, Ph. D.).

Ocenění udělila Studentská vědecká konference VŠCHT 2014/2015.

Bc. Daniela Šmídová – Cena za 3. místo, sekce Fyzikální chemie III, za práci "Procesy v sodíkem dopovaných klastrech" (školitel Mgr. M. Fárník, Ph. D. DSc.; konzultant Ing. J. Lengyel)

Ocenění udělila Studentská vědecká konference VŠCHT 2014/2015

Bc. Kristýna Kantnerová - Cena za 2. místo v sekci Fyzikální chemie II, za práci "Orthoformaldehyd- jeho elektrochemická redukce, hydratace a reaktivita s nukleotidy" (školitel prof. RNDr. Jiří Ludvík, CSc.).

Ocenění udělila Studentská vědecká konference 2014/2015.

Bc. Roman Nebel – Cena za 3. Místo v sekci Chemie a technologie ochrany životního prostředí, za práci "Studium fotoelektrokatalytických vlastností selektivně připravených struktur TiO₂" (odborná stáž v ÚFCH JH pod vedením doc. Ing. P. Křtila, CSc. a Dr. Ing. K. Minhové - Macounové).

Ocenění udělila Studentská vědecká konference 2014/2015.

Archiv všech ocenění lze nalézt na stránce ústavu pod odkazem <http://www.jh-inst.cas.cz/www/prize.php?p=111>.

III.3. Spolupráce s médií a popularizace

Celoročně probíhá spolupráce ústavu s médií (televize, rozhlas, tištěná média a internetové servery) při popularizaci výsledků činnosti vědců. **V roce 2014 své výsledky ústav prezentoval veřejnosti prostřednictvím 20 vlastních tiskových zpráv či zpráv generovaných ve spolupráci s Odborem mediální komunikace AV ČR** (<http://www.jh-inst.cas.cz/www/pressrelease.php?p=110>).

Výzkumná činnost vědců ústavu byla v průběhu roku 2014 pravidelně medializována a představována široké veřejnosti prostřednictvím popularizačních článků v denním tisku či časopisech, rozhovorech v rozhlase a televizi. Vzniklo několik desítek výstupů do médií, z nichž okolo 30 nejvýznamnějších bylo zpracováno a zveřejněno na webových stránkách ústavu (aktuálně v odkazu NEW RESULTS IN MEDIA, např. <http://www.jh-inst.cas.cz/www/detail.php?dokument=276> a v archivním odkazu MEDIA, česky i anglicky <http://www.jh-inst.cas.cz/www/media.php?p=89>), a slouží k dlouhodobé popularizaci výsledků práce vědců ústavu a v procesu vzdělávání zájemců o přírodní vědy (hlavně v programech pro střední a základní školy).

Některé významné výstupy:

Česká televize, Čt 24 - Studio 6, Ranní infoservis ČT (15. 9. 2014).

Příspěvek vědců ÚFCH JH ke studiu procesu ničení ozonové vrstvy byl Českou televizí nabídnut divákovi prostřednictvím rozhovoru s Michalem Fárníkem, který výzkum v tomto oboru prováděl se svým týmem v projektu podpořeném GA ČR, za který získal Cenu GAČR (převzal 22.9.2014)

Česká televize - Události (16. 12. 2014).

V reportáži Budoucnost české vědy (od 31:18 minuty vysílání Události) odvysílán krátký vstup na slavnostní předávání Cen Nadačního fondu J. Heyrovského za rok 2014, které v přednáškovém sálu ÚFCH J. Heyrovského převzalo devět středoškolských studentů - vítězů předmětových olympiád či SOČ soutěží. V pořadu vystoupila Dr. K. Stejskalová.

Česká televize - galavečer z předávání ocenění Česká hlava 2014 (6. 12. 2014).

Ocenění v kategorii doktorských prací (cena ČEZ) obdržela Mgr. Pavla Eliášová, Ph.D., která svou disertační práci vytvořila v Odd. syntézy a katalýzy pod vedením prof. J. Čejky. V pořadu vystupuje oceněná Dr. P. Eliášová a je promítnut i její videoportrét, představující její vědeckou práci.

Česká televize - magazín Sama doma (20. 10. 2014).

Prostor představit ústavní vzdělávací programy a programy popularizující vědu a výzkum vědců z ÚFCH JH jsme dostali v pořadu Sama doma v rubrice Osobnost. Rozhovor s Ing. K. Stejskalovou, CSc. nabízí divákům pohled na toto téma všeobecně či zcela konkrétně - zve na naše programy o blížícím se Týdnu vědy a techniky AV ČR, jenž proběhl 1.11.2014.

Internetová televize stream.cz, pořad Slavné dny. 170. díl s názvem "Den, kdy první Čech získal Nobelovu cenu" (vysíláno 26. 10. 2014).

V pořadu vystoupil Dr. M. Heyrovský.; pořad byl natočen v ÚFCH JH s využitím archivních materiálů ústavní putovní výstavy Příběh kapky věnované Jaroslavu Heyrovskému.

Český rozhlas Plus, Jak vznikl na Zemi život? (9. 12. 2014).

Způsobily ho nejspíš nárazy vesmírných těles, tvrdí čeští vědci. Rozhovor vysvětlující výzkum týmu prof. S. Civiše (ÚFCH JH) a skupiny Dr. J. Šponerové (BFÚ), popsán v článku v prestižním vědeckém časopise PNAS, týkající se otázek původu života na Zemi.

Český rozhlas - Mozaika (vysíláno 24. 9. 2014). Cena GAČR za výzkum zeolitů.

Rozhovor Jany Olivové s prof. Jiřím Čejkou o vědě a výzkumu jeho týmu v oblasti zeolitů. Pořad nabízí i videovizitku oceněného natočenou agenturou GAČR.

Český rozhlas Plus - Ranní Plus, 16. 9. 2014.

Krátká reportáž M. Srba v laboratoři klastrů ÚFCH JH v týmu M. Fárníka, který se věnuje výzkumu procesů souvisejících mj. se vznikem ozonové díry. Hovořil Dr. Ondřej Votava.

Tv13 - internetová regionální televize Prahy 13 (natočeno 7. 11. 2014 v rámci programu DOD 2014, vysíláno v listopadu 2014). Pořad Věda u Heyrovských.

Dvě reportáže z programu Dnů otevřených dveří byly natočeny na přednášce pro SŠ studenty (K. Stejskalová), na exkursích ve dvou katalytických laboratořích (M. Kubů, P. Hrabánek) a při měření vzorků lidského dechu na pracovišti hmotnostní spektrometrie, jehož program je také zaměřen na problematiku diagnózy chorob z lidského dechu (P. Španěl).

Server novinky.cz (12.9.2014) Vědecký jarmark 2014.

Internetový portál přináší ohlédnutí za Vědeckým jarmarkem a jeho několikaminutová video-reportáž představuje jeden z experimentů našeho stánku (Dr. K. Stejskalová - princip galvanického článku a baterie).

Popularizace výsledků VaV a vzdělávání zájemců o přírodní vědy:

V roce 2014 ústav uspořádal opět 70 různých popularizačních a vzdělávacích akcí pro studenty VŠ, žáky SŠ a ZŠ, předškoláky MŠ a zájemce z široké veřejnosti, **které navštívilo celkem 4705 návštěvníků**. Nejvýznamnějšími programy roku byly:

Dny otevřených dveří ÚFCH JH (6. a 7. 11. 2014) a další naše akce v rámci Týdne vědy a techniky 2014 navštívilo celkem 1145 návštěvníků. Ústav se tak prostřednictvím pestré palety svých programů otevřel nejen na oficiální 2 Dny otevřených dveří ale na celkových 10 dnů.

Putovní výstava věnovaná J. Heyrovskému a jeho výzkumu v oboru polarografie s názvem *Příběh kapky* úspěšně pokračovala dvěma novými výstavami - ve Vítkově (severní Morava) a v Praze (Gymnázium J. Heyrovského v Praze 5). Celkový počet jejich návštěvníků za roky 2009 - 2014 tak vzrostl na 11 550 (dosud proběhlo 15 různých výstav. Virtuální podoba výstavy je aktualizována na její webové stránce <http://www.jh-inst.cas.cz/heyrovsky>.)

ÚFCH JH se účastnil tradičně Vědeckého jarmarku v Dejvicích programem svého stánku "Věda není nuda" (chemické experimentování pro žáky ZŠ a SŠ, veřejnost). Stánkem prošlo za 8 hodin programu okolo 650 zájemců. Krátká reportáž z našeho stánku byla odvysílána v hlavním zpravodajství TV Barrandov a další videoreportáž umístěna na serveru novinky.cz.

Pro žáky a pedagogy z téměř 50 různých středních škol pokračoval program workshopů, praktických měření či popularizačních přednášek a exkursí.

Žáci z 20 základních škol z celé ČR absolvovali celkem 15 workshopů *Chemie není nuda* či chemických divadel představujících chemii a profesi vědce pod názvem *Posviť si citronem na duhu*.

Pro předškoláky ze 4 MŠ bylo sehráno 6 představení tohoto chemického divadla.

30 středoškoláků docházelo celoročně na odborné praxe či mimoškolní odborné stáže: v projektu AV ČR *Otevřená věda III a IV* (10), ÚFCH JH *Tři nástroje* (9), BiGY ze Žďáru n. Sázavou *Přírodní a technické obory - výzva pro budoucnost* (5), MSŠCH v Praze- projekt *POSPOLU* (6). 12 dětí z různých ZŠ navštěvovalo přírodovědný kroužek „*Věda není nuda*“ (ústav pořádá již pátým rokem).

20 středoškoláků z BiGY Žďár n. Sázavou navštívilo Letní školu o nanomateriálech a nanotechnologiích *NANOškola 2015* (18. - 22. 8. 2014).

Přípravou a pilotováním metodických materiálů pro pedagogy SŠ a ZŠ (do výuky chemie a fyziky) se ústav aktivně zapojil do řešení projektu *Otevřená věda IV* věnovaného hlavně vzdělávání pedagogů.

Návštěvníkům akcí *Týdne vědy a techniky AV ČR 2014* byla představena věda a výzkum za zdi ústavu prostřednictvím výstavy souboru 70 fotografií s titulem *Jak se dnes dělá věda u Heyrovských* (Praha, listopad 2014).

Proběhl 9. ročník výstavy amatérských uměleckých prací vědců z ÚFCH JH s názvem *Nejen prací živ je vědec* (prosinec 2014).

Projekt *Otevřená věda IV* byl v ústavu představen putovní výstavou karikatur českých vědců a jejich vynálezů (říjen 2014).

Ústav byl opět spoluorganizátorem každoročního předávání *Cen Nadačního fondu J. Heyrovského* talentovaným SŠ studentům z celé ČR.

Podrobný přehled všech akcí i s bohatou fotogalerií přináší odkaz VĚDA ZA ŠKOLOU 2014 stránek popularizačního a vzdělávacího projektu ústavu *Tři nástroje* (<http://www.jh-inst.cas.cz/3nastroje/detail.php?p=39>).

III.4. Vědecká a pedagogická spolupráce pracoviště s vysokými školami

Ústav se v roce 2014 podílel na školení **54 doktorandů** (v presenční a kombinované formě studia; z tohoto počtu v průběhu roku 2014 obhájili 2 studenti); **10 diplomantů** a **16 studentů bakalářského studia**.

Školení studenti každoročně prezentují výsledky svých stáží (bakalářské, diplomové práce, disertační práce) na studentské konferenci nazvané **Seminář studentů ÚFCH JH**. Konference se v roce 2014 uskutečnila v konferenčním centru AV ČR v zámku Liblice (28. - 30. 4. 2014). Své prezentace, převážně v anglickém jazyce, předneslo 26 VŠ studentů (z toho 4 zahraniční) a konference se zúčastnilo i 5 středoškoláků z Biskupského gymnázia Žďár nad Sázavou s prezentacemi svých ročních odborných stáží v laboratořích ústavu (v rámci projektu OPVK reg.č. 1.07/1.1.00/44.0003 "Přírodní a technické obory - výzva pro budoucnost", na jehož řešení se ústav spolupodílí svými výukovými programy).

Studentské příspěvky shrnuje sborník abstraktů http://www.jh-inst.cas.cz/www/meeting.php?stav=view_detail&kod=158.

Na **výuce** studentů bakalářského, magisterského a PGS studia **na 11 vysokých školách** se v průběhu *letního/zimního* semestru podílelo 25/41 vědeckých a odborných pracovníků ústavu, celkem bylo odpřednášeno 408/1059 hodin v 24/65 semestrálních cyklech přednášek, seminářů a cvičení.

15 vědeckých pracovníků bylo v roce 2014 členy oborových rad doktorského studia a 15 vědeckých pracovníků bylo členy komisí pro státní bakalářské, závěrečné a rigorózní zkoušky v oboru fyzikální chemie a obhajoby disertačních prací na několika univerzitách a vysokých školách (PřF UK v Praze, ČVUT v Praze, VŠCHT v Praze, Univerzita Pardubice, Masarykova Univerzita v Brně, Palackého Univerzita v Olomouci, Jihočeská Univerzita v Českých Budějovicích).

Pracovníci ústavu v roce 2014 opět úspěšně spolupracovali na řešení **18 grantových projektů společně s vysokými školami** v roli řešitelů/spoluřešitelů grantových projektů (výsledky řešení některých projektů jsou uvedeny v úvodu části III. výroční zprávy - *nejvýznamnější výsledky*).

Další pedagogickou a současně popularizační činností, které se ústav od roku 2005 věnuje intenzivněji, je vzdělávání **středoškolské mládeže** a práce s talentovanými SŠ studenty, kteří se zajímají o studium přírodních věd (přednášky, exkurse, workshopy, stáže a praxe). Pro středoškolskou mládež bylo v roce 2014 předneseno celkem 50 hodinových přednášek na různá témata z oboru fyzikální chemie. Studenti, kteří středoškolské stáže vykonali v ústavu, své práce obhajovali v různých soutěžích, např.

SOČ, Amavet, Konference projektu Otevřená věda AVČR, školní ročníkové či maturitní práce a další (celkem 20 prací).

V roce 2014 ústav rovněž pokračoval v programech zaměřených na **vzdělávání žáků základních škol** (workshopy) **a předškoláků ze škol mateřských** (chemická představení). Ústav již takto spolupracuje s více než 100 školami (SŠ, ZŠ a MŠ) z regionů ČR, včetně Hlavního města Prahy. Při vzdělávání mládeže ústav pravidelně spolupracuje také např. s Odborem projektů a grantů AVČR (OPVK projekt *Otevřená věda III a IV*), s VŠCHT (různé OPVK projekty řešené školou), s ÚI AVČR (OPVK projekt *100 vědců do středních škol*), Nadačním fondem Jaroslava Heyrovského (soutěže SOČ) či Goethe Institutem v Praze (projekt a soutěž *Němčina pro bystré hlavy*). Popularizaci výsledků VaV se věnují pravidelně aktualizované stránky s adresou <http://www.jh-inst.cas.cz/3nastroje> či <http://www.jh-inst.cas.cz/heyrovsky>.

III.5. Spolupráce pracoviště s dalšími institucemi a s podnikatelskou sférou

Společné projekty výzkumu a vývoje podpořené z veřejných prostředků:

V ústavu byl v roce 2014 řešen **1 grant podporovaný Ministerstvem průmyslu a obchodu, 4 granty podporované agenturou TAČR v programu Alfa, 1 grant podporovaný Ministerstvem kultury**. Při jejich řešení ústav vedle výzkumných a vzdělávacích organizací spolupracoval s více než desítkou subjektů z aplikační sféry (kategorie malý, střední či velký podnik). V další výzvě TAČR (program Epsilon) byly v roce 2014 podány do soutěže 2 nové návrhy projektů, z nichž jeden projekt v soutěži uspěl a od 1.1.2015 je jeho řešení financováno (Katalytický proces pro úplnou likvidaci emisí oxidů dusíku pro technologie výroby kyseliny dusičné - r.č. TH01021259, spoluřešitel P. Sazama, s firmami Euro Support Manufacturing Czechia, s.r.o. a Chemoprojekt, a.s.)

Grant poskytovatele MPO:

Z. Sobalík (spoluřešitel), FR-TI3/316: „Výzkum a vývoj katalyzátoru na bázi oxidu zirkoničitého a jeho aplikace pro izomeraci C5 a C6 uhlovodíkové frakce“, s firmami VÚAnCh, a.s. a Euro Support Manufacturing Czechia, s.r.o.

Grant poskytovatele Ministerstvo kultury (program NAKI):

J. Rathouský (řešitel), DF11P01OVV012: „Nové materiály a technologie pro konzervaci materiálů památkových objektů a preventivní památkovou péči, s institucemi ÚTAM AV ČR, v.v.i., a VŠCHT Praha.

Granty poskytovatele TAČR (program alfa):

J. Čejka (spoluřešitel), TA03011148: "Katalytické oxidace alkenů", s firmami Spolek pro chemickou a hutní výrobu, a. s., a Výzkumný ústav anorganické chemie, a.s.

J. Jirkovský (spoluřešitel), TA03010994: "Výzkum pro výrobu multifunkčního fotoaktivního nanokompozitu k využití ve stavebnictví a nátěrových hmotách", s institucemi a firmami Technická univerzita v Liberci / Ústav pro nanomateriály,

pokročilé technologie a inovace, Barvy a laky Teluria, s.r.o., Denas Color, a.s. a Ústav anorganické chemie AV ČR, v. v. i..

J. Jirkovský (spoluřešitel), TA03020948: "Využití fotoaktivních nanopovrchů k řešení aktuálních problémů čištění vzduchu a vody", s institucemi a firmami Technická univerzita v Liberci / Ústav pro nanomateriály, pokročilé technologie a inovace, ATG s.r.o., Isolit-Bravo, spol. s r.o., Retap, s.r.o. a Ústav anorganické chemie AV ČR, v.v.i.

M. Kalbáč (spoluřešitel), TA03010037: "Uhlíkové nanostruktury pro senzorové aplikace", s firmami a institucemi TESLA Blatná a.s., Centrum organické chemie s.r.o., a Západočeská univerzita v Plzni / Fakulta elektrotechnická.

S. Civiš (spoluřešitel), TA04010135: "Pokročilý luminofor pro vysoce výkonné LED a laserové diody", s firmami a institucemi Crytur, s.r.o., Varroc Lighting Systems, s.r.o. a FZÚ AV ČR.

V rámci řešení uvedených projektů byly dosaženy tyto výsledky:

1. Využití fotoaktivních nanopovrchů k řešení aktuálních problémů čištění vzduchu a vody

Byla realizována pilotní studie nově vyvinuté čističky vzduchu fungující na bázi fotokatalytické oxidativní degradace plyných polutantů pomocí nanokompozitu $\text{TiO}_2/\text{SiO}_2$ ve spolupráci se společností Retap, s.r.o. (výzkumná zpráva projektu TA03020948).

2. Výzkum pro výrobu multifunkčního fotoaktivního nanokompozitu k využití ve stavebnictví a nátěrových hmotách

Byly realizovány dvě pilotní studie exteriérového a interiérového použití nově vyvinutých fotoaktivních kompozitních materiálů na bázi nanočástic TiO_2 a SiO_2 ve spolupráci se společnostmi Barvy a laky Teluria, s.r.o., a Denas Color, a.s. (výzkumná zpráva o vývoji fotoaktivních kompozitních materiálů vytvořená při řešení projektu TA03010994).

3. Nové technologie pro přípravu vodných emulzí pro hydrofobizaci porézních kamenných materiálů

Byl vypracován soubor nových technologií pro přípravu vodných emulzí pro hydrofobizaci porézních kamenných materiálů. Nový postup hydrofobizace kamenných materiálů s tenkou hydrofilní povrchovou vrstvou. Výsledek dosažený při řešení projektu DF11P01OVV012 v roce 2014 byl uplatněn jako přihlášky 2 technologií a 1 památkového postupu:

J. Rathouský: Emulze pro hydrofobizaci porézních kamenných materiálů, přihláška ověřené technologie.

J. Rathouský: Hydrofobizace porézních kamenných materiálů pomocí mikroemulzí fluorosurfaktantů, přihláška ověřené technologie.

J. Rathouský: Hydrofobizace pískovcových a vápencových materiálů s tenkou hydrofilní povrchovou vrstvou, přihláška památkového postupu.

4. Pokročilý luminofor pro vysoce výkonné LED a laserové diody

Měření a základní charakterizace různých materiálů a designů světelných konvertorů. Stanovení tepelných vlastností materiálů, spektroskopická měření. Výsledky shrnuty do výzkumné zprávy v rámci řešení projektu TA04010135.

III.6. Spolupráce s podnikatelskou sférou

Ústav v roce 2014 pokračoval v plnění závazků sedmi smluv o dílo (tuzemské a zahraniční podnikatelské a jiné subjekty).

V rámci plnění těchto smluv byly dosaženy výsledky, převážně předané ve formě výzkumných zpráv:

HE3DA, s.r.o.:

Pokračoval výzkum 3D Li baterie obsahující optimalizované nanomateriály a na základě proměřených potenciostatických a galvanostatických charakteristik.

NANOGIES s.r.o.:

Byla proměřena a vyhodnocena reflexní a transmisní UV-vis-NIR spektra tenkých vrstev substrátů pro konstrukci nových typů fotovoltaických článků.

UJP PRAHA a.s.:

Pokračoval výzkumu nanomorfologie zirkoniových slitinových pouzder pro ukládání jaderného paliva mikroskopií atomárních sil (AFM) a korelace nanomorfologie vnitřních a vnějších povrchů.

TEVA Pharmaceutical:

Charakterizace povrchu stříbrné elektrody transdermálního iontoforetického systému metodou Rentgenoelektronové spektroskopie, identifikace přítomných prvků a jejich oxidačního stavu.

VÚAnCh, a.s.:

Metodou XPS určeny povrchové koncentrace a populace různých oxidačních stavů prvků, zejména arsenu a selenu, na povrchu nanostrukturního ternárního oxidu Fe-Ti-Si.

Splečnost eni S.p.A.:

Byly připraveny a charakterizovány vybrané dvojrozměrné zeolity pro katalytické testování u zadavatele.

III.7. Mezinárodní vědecká spolupráce

V rámci mezinárodní spolupráce pracoviště řešilo **celkem 23 výzkumných projektů**, z toho 4 projekty financované Evropskou komisí v rámci 7. RP a 19 projektů s finančním příspěvkem poskytovatele MŠMT nebo AV ČR.

Projekty financované Evropskou komisí v programech STREP či IP:

Fourth generation photocatalysts: nano-engineered composites for water decontamination in low-cost paintable photoreactors (akronym: 4G PHOTOCAT), koordinátor: Ruhr-Universität Bochum, Germany, řešitel: RNDr. Jaromír Jirkovský, CSc. Projekt zahájen v roce 2013 a pokračuje v řešení do r. 2015.

CAScade deoxygenation process using tailored nanoCATalysts for the production of BiofuELs from lignocellulosic biomass (akronym: CASCATBEL), koordinátor: IMDEA Energy, Spain, řešitel: Prof. Ing. Jiří Čejka, DrSc. Projekt zahájen v roce 2013 a pokračuje v řešení do r. 2016.

Graphene-Based Revolutions in ICT And Beyond (akronym: GRAPHENE), kordinátor: Chalmers Tekniska Hoegskola, Goeteborg, Sweden, řešitel: prof. RNDR. Ladislav Kavan, DSc., projekt zahájen v roce 2014 a pokračuje v řešení do r. 2016.

Vzdělávací projekty financované Evropskou komisí v programu Marie Curie Training Site:

Nanocapsules for Targeted Delivery of Radioactivity (akronym: RADDEL), koordinátor: Agencia Estatal Consejo Superior de Investigaciones Científicas, Spain; řešitel: RNDr. Ing. Martin Kalbáč, Ph.D., projekt zahájený v roce 2012 pokračuje v řešení do r. 2015.

Projekty s finančním příspěvkem poskytovatele MŠMT a AV ČR:

From Graphene Hybrid Nanostructures to Green Electronics, řešitel: RNDr. Ing. M. Kalbáč, Ph.D., projekt programu ERC-CZ.

Dále byly řešeny projekty programů COST (5), KONTAKT (4), INGO (1), MOBILITY (1), projekty na základě dohod o **dvoustranné mezinárodní spolupráci** či projekty na dofinancování evropských projektů 7. RP (7).

Podrobné informace o řešených projektech přináší odkaz GRANTS anglické webové aplikace ústavu s adresou <http://www.jh-inst.cas.cz/www/grants.php?p=21>.

III.8. Konference a zahraniční hosté

Organizace konferencí

V roce 2014 ústav organizoval či spoluorganizoval **11 konferencí s mezinárodní účastí**. Nejvýznamnější byly následující konference:

PAnCh - 1. konference Pokroky Anorganické Chemie

22. - 26. 6. 2014, Konferenční centrum AVČR zámecký hotel Třešť, organizátor: Mgr. M. HORÁČEK, Ph. D. (59 účastníků, z toho 14 zahraničních).

46. Symposium o katalýze

3.- 5. 11. 2014, ÚFCH JH v Praze, organizátor: Mgr. M. HORÁČEK, Ph. D. (95 účastníků, z toho 10 zahraničních).

Workshop: Molekulová síta

11 .- 15. 9. 2014, KC AV ČR Třešť, organizátor: Prof. Ing. J. ČEJKA, DrSc., (65 účastníků, z toho 34 zahraničních).

PHOTOCATALYSIS-Standardisation and Certification Assisting Commercialization

3. - 4. 9. 2014, ÚFCH JH AV ČR Praha, organizátoři: RNDr. J. JIRKOVSKÝ, CSc., Ing. J. RATHOUSKÝ, CSc., a Česká společnost pro fotokatalýzu, (100 účastníků, z toho 73 zahraničních).

Letní škola na téma katalýza

8. - 11. 6. 2014, KC AV ČR Liblice, organizátor: Prof. Ing. J. ČEJKA, DrSc., (78 účastníků, z toho 56 zahraničních).

47. Heyrovského diskuse na téma. Elektrochemie organických látek a bioaktivních sloučenin

25. - 29. 5. 2014, KC AV ČR Třešť, organizátor: Doc. Dr. Ing. T. NAVRÁTIL, (54 účastníků, z toho 17 zahraničních).

34. Mezinárodní konference - Moderní elektrochemické metody

19. - 23. 5. 2014, Jetřichovice, organizátoři: Doc. Dr. Ing. T. NAVRÁTIL a společnost Best servis s.r.o. (78 účastníků, z toho 10 zahraničních).

Informace o všech konferencích pořádných ústavem jsou archivovány na webových stránkách ÚFCH JH (<http://www.jh-inst.cas.cz/www/meeting.php?p=29>) včetně programu, fotogalerií či konferenčních sborníků. V rámci této činnosti bylo v roce 2014 v ústavu vydáno 6 titulů s ISBN kódem:

1. Žilková N. a Horáček M. (eds.): 46th Symposium on Catalysis, Book of Abstracts. 2014. 102s. ISBN 978-80-87351-34-5.

2. Čejka J. a Žilková N. (eds.): School of Molecular Sieves – Catalysis, Book of Abstracts, 2014. 48s. ISBN 978-80-87351-28-4.

3. Horáček M. (ed.): ZEOLITE WORKSHOP 2014 Post-Feza Workshop, Book of Abstracts. 2014. 78s. ISBN 978-80-87351-33-8

4. Horáček M. (ed.): CasCatBel Summer School CATALYSIS OF BIOMASS, Book of Abstracts. 2014. 64s. ISBN 978-80-87351-31-4.

5. Horáček M. (ed.): PAnCh 1. Konference Pokroky Anorganické Chemie, Sborník abstraktů. 2014. 70s. ISBN 978-80-87351-32-1.

6. Navrátil T., Fojta M., Fojtová M., Mužíková I., Eds.: 47th Heyrovsky Discussion on Electrochemistry of Organic and Bioactive Compounds. Book of abstracts, 64s. ISBN 978-80-87351-29-1.

Účast vědců ÚFCH JH na mezinárodních akcích:

Na mezinárodních konferencích, kterých se vědci ústavu v roce 2014 účastnili, prezentovali celkem 253 příspěvků. Jednalo se o 142 přednášek (z toho 23 zvaných) a 111 posterů. V roce 2014 bylo realizováno celkem 332 zahraničních cest (včetně účasti na konferencích).

Zahraníční hosté ústavu:

V roce 2014 ústav navštívilo několik desítek zahraničních hostů; 23 z nich předneslo v rámci ústavních seminářů či seminářů oddělení své přednášky. Mezi nejvýznamnější hosty patřili:

Christian AMATORE (*CNRS-ENS-UPMC, Paris, France*) světově uznávaná osobnost (H index 62) v elektrochemii; v ÚFCHJH přednesl prestižní 24. Brdičkovu přednášku (19.6.2014) na téma Seeing, Monitoring, Measuring and Understanding Vesicular Exocytosis of Neurotransmitters with Ultramicroelectrodes

Takashi Kakiuchi (*Emeritus Profesor, Kyoto University, Japan*), světově uznávaná osobnost, fyzikální principy procesů na membránových a kapalných rozhraních, mechanismus přenosu náboje a tvorba monomolekulárních filmů. Významné jsou také práce o iontových kapalinách, jejich syntéze a vlastnostech.

David Smith (*FRS, Keele University, United Kingdom*), odborník na analýzu dechu hmotnostní spektrometrií, Fellow of Royal Society.

Masaru Ogura (*University of Tokyo, Japan*), odborník v oboru katalýzy, ředitel Národní laboratoře pro automobilové DeNOx katalyzátory.

Tamás Pajkossy (*Research Center for Natural Sciences, Hungarian Academy of Sciences, Hungary*), odborník v elektrochemii, expert v oboru impedanční spektroskopie

Thierry Pauporté (*Ecole Nationale Supérieure de Chimie, Paris, France*), odborník na solární články, elektrochemii.

Manfred Bochmann (*University of East Anglia, Norwich, United Kingdom*), odborník na organometalickou chemii, katalýzu, kordinační chemii.

Cristina Ariño Blasco (*Universita Barcelona, Spain*), odbornice na chemii phytochelatinů a metallothioneinů.

IV. Hodnocení další a jiné činnosti:

Vedle své hlavní činnosti ústav v roce 2013 pronajímal nebytové prostory v budově areálové jídelny firmě Petr Luděk Tesák, IČ: 623 76 942, zajišťující stravování zaměstnanců areálu Mazanka; Fyzikálnímu ústavu AV ČR, v.v.i., IČ: 683 78 271, pro

účely projektu HiLASE, a dále firmám FCC Průmyslové systémy s.r.o., IČ: 250 44 516, GODS, s.r.o., IČ: 457 87 956, Blažek, spol. s r.o., IČ: 625 84 391 a p. Pavlu Boreckému, FO, provozujícím hospodářskou činnost. Svým zaměstnancům a zahraničním hostům ústav zajišťoval v případě potřeby ubytování. Další činnost ústav neprováděl.

V. Informace o opatřeních k odstranění nedostatků v hospodaření a zpráva, jak byla splněna opatření k odstranění nedostatků uložená v předchozím roce:

Není relevantní.

VI. Finanční informace o skutečnostech, které jsou významné z hlediska posouzení hospodářského postavení instituce a mohou mít vliv na její vývoj^{*)}

Finanční informace o skutečnostech, které nastaly před rozvahovým dnem, jsou uvedeny v příložené Zprávě auditora o ověření účetní závěrky za rok 2014 a její příloze. Po rozvahovém dni nenastaly skutečnosti, které by významně ovlivnily dosavadní hospodářské postavení instituce a její další vývoj. Ústav v roce 2014 hospodařil s institucionální dotací, která byla přibližně stejná jako v roce 2013. V roce 2015 neočekáváme výraznější změny stavu oproti roku 2014.

Rok 2014 byl pro pracoviště čtvrtým rokem fáze udržitelnosti projektu **Centrum pro inovace v oboru nanomateriálů a nanotechnologií** (Nanocentrum), reg.č. CZ 2.16/3.1.00/21089, který byl schválen k financování z Operačního programu Praha – Konkurenceschopnost v roce 2008 (celkové způsobilé náklady na řešení projektu v letech 2008-2010 činily ca. 34,7 mil. Kč).

V roce 2014 pracoviště pokračovalo v řešení 3 projektů, které ve velké míře využívají prostory či přístroje Nanocentra. Jedná se o tyto projekty:

- **P204/11/1206** "Use of PFG NMR, stochastic reconstruction and molecular simulation to estimate transport related texture characteristic of advanced porous materials" (*poskytovatel: GA ČR*);
- **FR-TI3/316** "Výzkum a vývoj katalyzátoru na bázi oxidu zirkoničitého a jeho aplikace pro izomeraci C5 a C6 uhlovodíkové frakce" (*poskytovatel: MPO ČR*);
- **DF11P01OVV012** „Nové materiály a technologie pro konzervaci materiálů památkových objektů a preventivní památkovou péči“ (*poskytovatel: MK ČR*);

Výzkumné práce v Nanocentru byly opět pravidelně medializovány široké veřejnosti prostřednictvím výstupů do médií a jeho činnost byla prezentována studentům SŠ a VŠ při popularizačních programech ÚFCH JH. Pro poskytovatele dotace (Magistrát HI. města Prahy) byla vypracována monitorovací zpráva shrnující činnosti centra v roce 2014, tj. ve 4. roce fáze udržitelnosti s tím, že hospodaření projektu v roce 2014 bylo v souladu s pravidly pro fázi udržitelnosti projektu vyrovnané. Podrobné informace o Nanocentru a aktuální stav řešení projektu lze nalézt na jeho webových stránkách s adresou <http://www.jh-inst.cas.cz/nanocentrum>.

1. 3. 2014 byl zahájen nový projekt reg. č. **CZ.2.16/3.1.00/21541** s názvem Rozšíření Centra pro inovace. Tento projekt je opět financován z Operačního programu Praha – Konkurenceschopnost, celková schválená dotace činí 5 200 982,68 Kč. Cílem projektu

je pořízení přístrojového vybavení, které umožní realizaci koncepčně nových experimentů v oblasti nanotechnologií.

Zároveň bylo Centrum pro inovace v oboru nanomateriálů a nanotechnologií začleněno do návrhu velké výzkumné infrastruktury, který byl podán v r. 2014 do soutěže MŠMT společně s Univerzitou Palackého v Olomouci, Technickou univerzitou v Liberci, Univerzitou Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem, Ústavem anorganické chemie, v.v.i., a Ústavem experimentální medicíny, v.v.i. Projekt prošel úspěšně II. kolem hodnocení a byl umístěn na Cestovní mapu ČR. (Přidělení dotace je v současné době v jednání.)

V r. 2014 byly zahájeny přípravné práce pro realizaci rekonstrukce budovy jídelny, zejména se jednalo o projektovou přípravu, energetický audit a právní služby. V roce 2015 předpokládáme zahájení této rekonstrukce, jejíž celková předpokládaná hodnota činí 50 mil. Kč vč. DPH. Dokončení rekonstrukce je plánováno na rok 2016.

VII. Předpokládaný vývoj činnosti pracoviště

Ústav bude v roce 2014 pokračovat v realizaci programu výzkumné činnosti na léta 2012-2017 schváleného zřizovatelem, v pracích na přidělených grantových projektech, a v rozvíjení činnosti Centra pro inovace v oboru nanomateriálů a nanotechnologií financovaného a vybudovaného v rámci Operačního programu Praha – Konkurenceschopnost v 6. p. budovy ústavu. Program výzkumné činnosti se nadále bude opírat o: a) posilování (kapacitní i přístrojové) nových směrů výzkumu v oblastech nekonvenčních systémů a procesů, zejména dějů, kterých se účastní jedna molekula nebo ion, b) posilování interakcí mezi experty v experimentálních oborech a ve výpočetní chemii nejvyšší úrovně jak v rámci ústavu, tak mimo ústav, c) rozšiřování mnohaúrovňové spektroskopické, spektrometrické a mikroskopické analýzy (MAS-NMR, UV-VIS, FTIR, TPR, EPR, Mössbauerova spektroskopie, HRTEM, XPS, XRD, MS) a cílené syntézy materiálů pro potenciální aplikace, d) rozvoj Centra pro inovace v oboru nanomateriálů a nanotechnologií (fáze udržitelnosti 2010-2015) s aktivní účastí skupin materiálového výzkumu Oddělení syntézy a katalýzy, Oddělení struktury a dynamiky v katalýze, Oddělení nízkodimenzionálních systémů a Oddělení elektrochemických materiálů, e) využití a komercializace know-how v přípravě katalyzátorů pro průmyslově významné procesy, f) rozšíření naší účasti v projektech EU, g) podporu mladých vědeckých pracovníků v rozvoji jejich vědecké kariéry.

VIII. Aktivity v oblasti ochrany životního prostředí

Ústav zajišťuje pravidelnou likvidaci odpadů vzniklých v souvislosti s výzkumnou činností, zejména chemikálií a odepsané kancelářské techniky s využitím služeb specializovaných firem, a to v součinnosti s úřadem městské části. Rovněž třídí vyprodukovaný odpad, konkrétně sklo a papír. Ústav se také podílí na výzkumných projektech, které mají vztah k ochraně životního prostředí.

IX. Aktivity v oblasti pracovně-právních vztahů

Přehled počtu zaměstnanců a rozdělení osobních nákladů jsou uvedeny v Příloze k účetní závěrce. Fyzický stav zaměstnanců k 31. 12. 2014 byl 235, což odpovídá stavu

v roce 2013, průměrný přepočtený stav za rok 2014 se oproti roku 2013 mírně zvýšil na 172,47. Mzdová politika ústavu je nadále založena na interním hodnocení efektivity vědecké činnosti jednotlivých pracovníků.

X. Poskytování informací podle zákona č. 106/1999 Sb. , o svobodném přístupu k informacím

V roce 2014 neobdržel ÚFCH JH žádnou žádost o poskytnutí informací dle zákona č. 106/1999 Sb.

Razítko

podpis ředitele instituce

Přílohou výroční zprávy je Zpráva auditora o ověření účetní závěrky a Příloha k účetní závěrce.